

СТАНОВИЩЕ

*От доц. д-р Цветана Стоянова, катедра „Управление“, УНСС – София
научна специалност Социално управление,
научно направление 3.7. Администрация и управление*

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление“ (Индустрия)

Автор на дисертационния труд: Докторант Мария Валериева Данчова

Тема на дисертационния труд: Съвременното лидерство като фактор за изграждане на ефективна и устойчива фирмена култура в индустриалните предприятия

Основание за представяне на становището: Участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 165/ 04.02.2019 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

1.1. По обема и структурата на докторския труд

Представеният дисертационен труд е с обем 246 стандартни страници основен текст и 16 стр. приложения. Структуриран е в увод, три глави, заключение и използвана литература. Основният текст съдържа 15 фигури, 24 таблици и 94 графики. Използвани са 256 литературни източника.

Актуалност на тематиката

Той е посветен на значим и актуален проблем за управлението на българските индустриални организации. Актуалността на разглежданата проблематика се обуславя от нарастващата необходимост предприятията да отговарят с бързи и иновативни решения на все по-стремително променящите се изисквания на външната среда и пазара. Това обуславя и промените в индивидуалните характеристики на работниците и служителите и

взаимоотношенията между тях, което засилва нуждата от лидери. Общоприето е схващането, че именно лидерите вдъхновяват хората да надмогнат предизвикателствата, да дадат индивидуален и екипен принос и да се фокусират върху целите на компанията. На тях се възлагат и изискванията да осъществяват перманентна положителна промяна и изградят устойчива фирмената култура.

В този смисъл определянето на връзката между лидерството и добрата фирмена култура, както и на факторите, които влияят върху този избор в индустриални фирми дава основа за научни приноси, както в теоретичен, така и в практико-приложен аспект.

По структурата на труда

Трудът е добре структуриран – с ясна логика на изложението и балансирано разпределение на текста. Първоначално са анализирани възгледите на водещи представители на науката и практиката работещи по въпроса за лидерството. За доказване на тезата си за връзката на лидерството с организационната култура авторката се е справила с трудната задача да намери теоретичните отправни точки на своя анализ. И тук мога да посоча умението ѝ да се ориентира сред сложни и взаимно противоречащи си изследователски подходи в областта на лидерството, за да открие своята специфична аналитична перспектива в едно научно поле, изпълнено от значими автори от практически всички социални науки. На това е посветена първата глава на дисертацията, насочена към критичния анализ, от една страна, на основните модели за обяснение на лидерството, на неговите типове и модели, а от друга - на анализите на лидерските стилове и влиянието им върху изграждането на подходяща организационна култура.

Втора глава съдържа литературен анализ, даващ разяснение на дефиницията за организационна култура, нейната типологизация и елементи, функции, равнища и фактори на влияние. Прави впечатление обстояният анализ и оценка на авторите работещи в тази област - Камерън, Барни, Шейн, Хофстеде, Харисън, Хал, Дийл и Кенеди, Питърс, Остин, Уотърман, Петераф, Морган, Хампден-Търнър, Котър. Тук ясно се откроява авторовото мнение, има полемичност и критичен анализ по изследвания проблем.

Трета глава представя авторова методика, открояваща връзката „лидерство – фирмена култура“ и обхваща периода 2016-2018 г. изследване на 102 индустриални предприятия от област Благоевград, за доказване на авторовата теза.

Към всяка от главите са формулирани изводи, които са свързани помежду си и с издигнатата теза.

По логиката на изследването

Формулировките на обекта, предмета, целта, изследователската теза, изследователските подходи и методи са описани подробно в увода.

По подходите и методите на изследването

В изследването са използвани: анализ и синтез, метод на наблюдение, метод на индукция и дедукция, контент анализ, анкетно проучване, панелни интервюта и статистически методи, включващи структурна бизнес статистика, интуитивен и систематичен подход.

Използваната съвкупност от подходи и методи и систематизираните емпирични данни позволяват да се идентифицира не само лидерския стил на управление в български индустриални фирми, но и състоянието на организационната им култура.

2. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам заявените от докторант Мария Данчова 4 приноса. Те имат научно-приложен характер. Най-силно оценявам разработената методика и проведеното изследване в тригодишен период сред индустриални фирми на територията на област Благоевград.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

По дисертационният труд е представен списък с 4 публикации – 3 статии и 1 доклад. По отношение на количеството публикации, докторантът удовлетворява националните изискванията, по отношение на качеството, всички публикации са в проблемното поле на дисертационното изследване. Написани са коректно и отразяват конкретни аспекти на изследователската работа на докторанта. Те са представителни (и трите статии са публикувани в индексирано в Web of Science

списание) и осигуряват достатъчно разпространение на резултатите от изследването сред академичната общност в страната и чужбина.

4. Оценка на автореферата

Към дисертацията е представен автореферат в обем от 36 страници. Той изцяло съответства на съдържанието на дисертационния труд и представя в синтезиран вид изпълненото от докторанта научно изследване и постигнатите резултати.

Заклучение

Дисертационният труд на докторант Мария Валериева Данчова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски".

Темата на дисертацията е актуална и се основава на значителна по обем литература, издържана методология, постигнати научни и научно-приложни резултати с приносен характер, доказана практическата приложимост на предложената методика и като цяло постигнати цели и задачи на изследването.

Докторантката показва отлична теоретична подготовка по проблематиката и демонстрира възможности за успешно провеждане на самостоятелно научно изследване и правилно интерпретиране на резултатите от него.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да дам **положителна оценка** на дисертационния труд със заглавие *„Съвременното лидерство като фактор за изграждане на ефективна и устойчива фирмена култура в индустриалните предприятия“* и да **предложа на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на докторант Мария Валериева Данчова образователната и научна степен „доктор“** по научната специалност „Икономика и управление“ (Индустрия).

Дата: 01.03.2019

Член на научно жури:

/доц. д-р Цветана Стоянова/